

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษา

การศึกษานี้ใช้ระเบียบวิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยรูปแบบวิธีการศึกษาเฉพาะกรณี (Case Study) และการศึกษาเชิงพรรณนา ซึ่งวิธีการศึกษาดังกล่าว ช่วยทำให้เข้าใจปรากฏการณ์ที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการบริหารจัดการแบบบูรณาการในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามบริบทพื้นที่ในจังหวัดแม่ฮ่องสอนได้ดียิ่งขึ้นเนื่องจากการศึกษาเชิงคุณภาพสามารถเข้าถึงเหตุผลและข้อมูลได้เป็นอย่างดี

การศึกษาเชิงคุณภาพ เป็นวิธีการที่ช่วยให้เข้าใจถึงข้อมูลการบริหารจัดการแบบบูรณาการในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามบริบทพื้นที่ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน รวมทั้งจะช่วยให้ผู้ศึกษาได้มองเห็นสิ่งที่เกิดขึ้นชัดเจน ซึ่งผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
2. แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1. การวิเคราะห์ปัญหาการบริหารจัดการแบบบูรณาการในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามบริบทพื้นที่ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้บริหารหรือผู้แทน และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานทางการศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานละ 2 คน ประกอบด้วย หน่วยงานทางการศึกษา จำนวน 8 แห่ง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 7 แห่ง ด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-dept Interview) รวมทั้งสิ้น 30 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

2. การศึกษาปัจจัยสำคัญของการบริหารจัดการแบบบูรณาการในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามบริบทพื้นที่ในจังหวัดแม่ฮ่องสอนให้ประสบความสำเร็จ โดยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้บริหารหรือผู้แทน และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานทางการศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานละ 2 คน ประกอบด้วย หน่วยงานทางการศึกษา จำนวน 8 แห่ง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 7 แห่ง ด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-dept Interview) รวมทั้งสิ้น 30 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

3. การศึกษารูปแบบการบริหารจัดการแบบบูรณาการในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามบริบทพื้นที่ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา จำนวน 2 คน และบุคลากรครู 8 คน รวมทั้งสิ้น 10 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาในรายงานฉบับนี้ ผู้ศึกษา ได้เลือกแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาแบบเจาะจง (Purposive Sampling) คือ

1. หน่วยงานทางการศึกษา ได้แก่
 - 1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1
 - 1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2
 - 1.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแม่ฮ่องสอน
 - 1.4 สถานศึกษาในสังกัดสำนักบริหารการศึกษาพิเศษ
 - 1.5 สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษาเอกชน
 - 1.6 สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดแม่ฮ่องสอน
 - 1.7 สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดแม่ฮ่องสอน
 - 1.8 สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดแม่ฮ่องสอน
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่
 - 2.1 สถานศึกษาในสังกัดท้องถิ่นจังหวัดแม่ฮ่องสอน
 - 2.2 สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานตำรวจตระเวนชายแดน
 - 2.3 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน
 - 2.4 สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดแม่ฮ่องสอน
 - 2.5 สำนักงานจังหวัดแม่ฮ่องสอน
 - 2.6 สำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดแม่ฮ่องสอน
 - 2.7 สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดแม่ฮ่องสอน
3. ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา จำนวน 2 คน และบุคลากรครู 8 คน รวมทั้งสิ้น 10 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ประสานติดต่อกับหน่วยงานทางการศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเข้าไปสัมภาษณ์
2. เข้าไปสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายตามเวลานัด ด้วยแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) ใช้เวลาสัมภาษณ์ต่อคนไม่เกิน 60 นาที โดยใช้วิธีการจดบันทึก และใช้เครื่องบันทึกเสียง ในการบันทึกการสนทนา เพื่อนำมาใช้ถอดความสำหรับวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล ซึ่งหลังจากผู้ศึกษา ได้สัมภาษณ์เรียบร้อยแล้ว แสดงความขอบคุณ พร้อมมอบของที่ระลึกให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ ระยะเวลาในการสัมภาษณ์ 15 วัน
3. การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อนำเสนอรูปแบบการบริหารจัดการแบบบูรณาการในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามบริบทพื้นที่ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ใช้เวลาจำนวน 1 วัน

4. สรุปผลการศึกษาจากข้อมูลการสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม และนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ ระยะเวลาในการประมวลผล 60 วัน

ในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลนี้ ผู้ศึกษาใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อเป็นการตรวจสอบข้อมูลที่ได้ ผู้ศึกษาใช้การเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-dept Interview) และสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ทำการรวบรวมข้อมูล มาเป็นหลักในการวิเคราะห์ตีความ นอกจากนี้ยังใช้การให้ข้อมูลของผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Information) และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมมาประกอบในการวิเคราะห์ตีความร่วมด้วย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง มีวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์ โดยมีวิธีการสร้างแนวคำถามในการสัมภาษณ์ คือ ผู้ศึกษาได้สร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลศึกษาเชิงคุณภาพครั้งนี้ โดยอาศัยประเด็นต่าง ๆ จากการทบทวนวรรณกรรม และงานศึกษาที่เกี่ยวข้อง พร้อมนำเสนอผู้ควบคุมการศึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนของประเด็นต่าง ๆ ตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์ในการศึกษา หลังจากนั้นได้นำไปทดสอบในหน่วยงานทางการศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยผู้ศึกษาได้ทดสอบเครื่องมือดังกล่าวโดยให้บุคลากรที่ไม่ใช่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญตอบแบบสัมภาษณ์ ทำการบันทึกเทป โดยสามารถอธิบายเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามวัตถุประสงค์การศึกษา ดังนี้

ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์ปัญหาการบริหารจัดการแบบบูรณาการในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามบริบทพื้นที่ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน

การวิเคราะห์ปัญหาการบริหารจัดการแบบบูรณาการในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามบริบทพื้นที่ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้บริหารหรือผู้แทน และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานทางการศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานละ 2 คน ประกอบด้วยหน่วยงานทางการศึกษา จำนวน 8 แห่ง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 7 แห่ง รวมทั้งสิ้น 30 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

การวิเคราะห์ปัญหาการบริหารจัดการแบบบูรณาการในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามบริบทพื้นที่ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-dept Interview) ใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) แบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารจัดการแบบบูรณาการในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามบริบทพื้นที่ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ครอบคลุมจำนวน 5 ด้าน คือ 1) ด้านการมีส่วนร่วมของทีมงาน 2) ด้านการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง 3) ด้านการพัฒนาบุคลากร 4) ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี และ 5) ด้านการวางแผนกลยุทธ์

ผู้ศึกษาได้เลือกใช้เครื่องมือในการศึกษาโดยการสร้างแบบสัมภาษณ์ปัญหาการบริหารจัดการแบบบูรณาการในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามบริบทพื้นที่ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยจะมีผู้สัมภาษณ์เป็นผู้ตั้งคำถาม และผู้ถูกสัมภาษณ์จะเป็นผู้ตอบคำถาม ผู้สัมภาษณ์จะเป็นผู้จดบันทึก ใช้เทปบันทึกเสียง บันทึกคำตอบของคำถามต่าง ๆ ผู้ศึกษาได้ใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแก้ไข และมีผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เป็นผู้ตรวจสอบและพิจารณาคุณภาพของเครื่องมือ ประกอบด้วย

1. ดร.พุ่มชาติ จันทร์ดำ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

2. ดร.กัญญา สมบูรณ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนปางมะผ้าพิทยาสรรพ์ สพม.แม่ฮ่องสอน

3. ดร.ชฎาภรณ์ ไชยยา ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลแม่ฮ่องสอน สพป.แม่ฮ่องสอน เขต 1

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาปัจจัยสำคัญของการบริหารจัดการแบบบูรณาการในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามบริบทพื้นที่ในจังหวัดแม่ฮ่องสอนให้ประสบความสำเร็จ

การศึกษาปัจจัยสำคัญของการบริหารจัดการแบบบูรณาการในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามบริบทพื้นที่ในจังหวัดแม่ฮ่องสอนให้ประสบความสำเร็จ ผู้ศึกษาจะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ รวมทั้งยังสังเกตเห็นปฏิกิริยาของผู้ให้ข้อมูลระหว่างการสัมภาษณ์ด้วย ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้บริหารหรือผู้แทน และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานทางการศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานละ 2 คน ประกอบด้วยหน่วยงานทางการศึกษา จำนวน 8 แห่ง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 7 แห่ง รวมทั้งสิ้น 30 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก(In-depth Interview) โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview)แบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยสำคัญของการบริหารจัดการแบบบูรณาการในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามบริบทพื้นที่ในจังหวัดแม่ฮ่องสอนให้ประสบความสำเร็จ ครอบคลุมจำนวน 5 ด้าน คือ

- 1) ด้านการมีส่วนร่วมของทีมงาน
- 2) ด้านการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง
- 3) ด้านการพัฒนาบุคลากร
- 4) ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี
- 5) ด้านการวางแผนกลยุทธ์

ผู้ศึกษาได้เลือกใช้เครื่องมือในการศึกษาโดยการสร้างแบบสัมภาษณ์ ปัจจัยสำคัญของการบริหารจัดการแบบบูรณาการในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามบริบทพื้นที่ในจังหวัดแม่ฮ่องสอนให้ประสบความสำเร็จ โดยจะมีผู้สัมภาษณ์เป็นผู้ตั้งคำถาม และผู้ถูกสัมภาษณ์จะเป็นผู้ตอบคำถาม ผู้สัมภาษณ์จะเป็นผู้จดบันทึก ใช้เทปบันทึกเสียง บันทึกคำตอบของคำถามต่าง ๆ ผู้ศึกษาได้ใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบแก้ไข และมีผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เป็นผู้ตรวจสอบและพิจารณาคุณภาพของเครื่องมือ ประกอบด้วย

1. ดร.พุ่มชาติ จันท์ดำ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

2. ดร.กัญญา สมบูรณ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนปางมะผ้าพิทยาสรรพ์ สพม.แม่ฮ่องสอน

3. ดร.ชฎาภรณ์ ไชยยา ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลแม่ฮ่องสอน สพป.แม่ฮ่องสอน เขต 1

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษารูปแบบการบริหารจัดการแบบบูรณาการในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามบริบทพื้นที่ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน

การศึกษารูปแบบการบริหารจัดการแบบบูรณาการในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามบริบทพื้นที่ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ผู้ศึกษาจัดการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ครอบคลุมจำนวน 5 ด้าน คือ 1) ด้านการมีส่วนร่วมของทีมงาน 2) ด้านการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง 3) ด้านการพัฒนาบุคลากร 4) ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี และ 5) ด้านการวางแผนกลยุทธ์

ผู้ศึกษา ดำเนินการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อศึกษารูปแบบการบริหารจัดการแบบบูรณาการในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามบริบทพื้นที่ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยการจัดการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา จำนวน 2 คน และบุคลากรครู 8 คน รวมทั้งสิ้น 10 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

สำหรับแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) นั้น ผู้ศึกษาได้กำหนดแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสนทนาแบบกลุ่มย่อยซึ่งเป็นเทคนิคที่ผู้ศึกษาจะรวบรวมข้อมูลจากการสนทนาในกลุ่มของผู้ให้ข้อมูล (Key Information) โดยผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มจะถูกคัดเลือกจากผู้ที่มีประสบการณ์ตรง หรือเป็นผู้ที่สามารถให้ข้อมูลที่ต้องการได้ ดังนั้นผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม จึงจะเป็นผู้ที่มีคุณลักษณะหลาย ๆ ประการที่คล้ายคลึงกัน (Homogeneity) โดยกลุ่มคน เหล่านี้จะถูกเชิญมาให้ข้อมูลผ่านการสนทนากันอย่างเป็นธรรมชาติ ในบรรยากาศที่เหมาะสม โดยผู้ศึกษาจะดำเนินการสนทนา กระตุ้นให้เกิดการถกเถียงและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อให้ได้คำตอบที่ต้องการ ซึ่งจะมีการเตรียมหัวข้อในการสนทนากลุ่มไว้ล่วงหน้า โดยผู้ศึกษาจะปรับ ดัดแปลงคำถามให้สอดคล้องกับสถานการณ์ เพื่อให้ตรงกับวัตถุประสงค์ของการถามให้มากที่สุดโดยการขอความร่วมมือจากบุคคลหรือหน่วยงานที่เป็นตัวแทนของกลุ่มที่เลือกเจาะจงศึกษาครั้งนี้ เพื่อขอสัมภาษณ์ ทั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิ บุคลากรครู อย่างไรก็ตาม ในกระบวนการสนทนากลุ่มนั้น ผู้ศึกษาได้ดำเนินการขออนุญาตจากผู้มีส่วนร่วมในการศึกษาก่อนทุกครั้ง เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการกระบวนการตรวจสอบและตรวจทานความถูกต้องย้อนกลับในภายหลังได้

ขั้นที่ 4 การสรุปข้อมูลรูปแบบการบริหารจัดการแบบบูรณาการในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามบริบทพื้นที่ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน

การสรุปข้อมูลรูปแบบการบริหารจัดการแบบบูรณาการ ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามบริบทพื้นที่ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน รายงานผลความถูกต้องของข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Information) ครอบคลุมจำนวน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการมีส่วนร่วมของทีมงาน 2) ด้านการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง 3) ด้านการพัฒนาบุคลากร 4) ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี และ 5) ด้านการ

วางแผนกลยุทธ์ และเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลมีความน่าเชื่อถือของข้อมูลมากขึ้น ผู้ศึกษาได้ใช้วิธีการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลทั้งจากการเก็บข้อมูลในภาคสนามและจากขั้นตอนอื่น ๆ คือ

1. การตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation Technique) ในงานศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูล ตามแนวคิดของ เดรซันและลินคอล์น (Denzin & Lincoln, 1994) โดยอาจสรุปวิธีการตรวจสอบความตรงและความน่าเชื่อถือของข้อมูลได้ใน 2 วิธีหลักดังนี้ คือ

1.1 ตรวจสอบด้วยวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลหลายวิธี (Methodology Triangulation)

โดยการใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลหลายวิธี ได้แก่ การสัมภาษณ์เจาะลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (In- dept Interview) ได้แก่ ผู้บริหารหรือผู้แทนและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานทางการศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานละ 2 คน ประกอบด้วย หน่วยงานทางการศึกษา จำนวน 8 แห่ง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 7 แห่ง ด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-dept Interview) รวมทั้งสิ้น 30 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง และการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ 2 คน บุคลากรครู 8 คน รวมทั้งสิ้น 10 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง พร้อมทั้งทำการตรวจสอบข้อมูลของผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่สัมภาษณ์แบบเจาะลึก โดยการสอบถามในบางประเด็นจากเจ้าหน้าที่เหล่านี้

1.2 ตรวจสอบข้อมูลที่ได้ (Data Triangulation)

1.2.1 เก็บข้อมูลในประเด็นคำถามเดียวกันจากผู้ให้ข้อมูลคนเดียวกัน แต่จำนวนหลายครั้ง (Multiple Visits) เช่น ปัญหา 1) ด้านการมีส่วนร่วมของทีมงาน 2) ด้านการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง 3) ด้านการพัฒนาบุคลากร 4) ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี และ 5) ด้านการวางแผนกลยุทธ์ เพื่อให้โอกาสกับผู้ให้ข้อมูลตอบคำถามได้หลายครั้ง และเป็นการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่ได้รับการบอกเล่าของผู้ให้ข้อมูล

1.2.2 การตรวจสอบข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลจากแหล่งอื่น ๆ ที่ยินดีให้ข้อมูล เช่น เจ้าหน้าที่หรือบุคลากรทางการศึกษา

2. การให้ความยินยอม (Consent) การสร้างความไว้วางใจและประเด็นทางด้านจริยธรรม

2.1 การชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษาที่ชัดเจน

ในขั้นตอนนี้ผู้ศึกษาได้ชี้แจงถึงวัตถุประสงค์และขอบเขตของการศึกษา รวมถึงประโยชน์อันจะเกิดจากการศึกษาให้แก่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญทราบ นอกจากนั้นยังได้ ชี้แจงถึงสิทธิของผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่จะตอบหรือไม่ตอบคำถามแก่ผู้ศึกษาในบางประเด็นหรือมีสิทธิที่จะออกจากการศึกษาได้ทันทีหากมีความต้องการ และผู้ศึกษายังได้แสดงให้เห็นว่าข้อมูลที่ผู้ให้ข้อมูลจะให้ ไม่มีการเปิดเผยชื่อของผู้ที่ตอบคำถามแก่ใคร นอกจากนั้น หากผู้ให้ข้อมูลมีการกล่าวอ้างถึงบุคคลอื่นและเป็นประเด็นที่ผู้ให้ข้อมูลมีความรู้สึกว่าจะไม่ยากที่จะตอบ ผู้ศึกษาก็จะพิจารณาเก็บข้อมูลเพียงเท่าที่ผู้ให้ข้อมูลต้องการ ผู้ศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูล โดยไม่ได้ใช้แบบฟอร์มแสดงความยินยอม (Informed Consent) แต่อาศัยการชี้แจงด้วยวาจา จนกลุ่มเป้าหมายเกิดความเข้าใจและเลือกให้ความยินยอมในการตอบหรือไม่ตอบคำถาม

ตามสิทธิที่ผู้ถูกศึกษาพึงมีด้วยตนเอง เหล่านี้ทำให้การศึกษาครั้งนี้สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้อย่างมีคุณภาพและมีคุณค่า

2.2 การสร้างความไว้วางใจ (Trust Building) และความสัมพันธ์ระหว่างผู้ศึกษาและผู้ให้ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ทำการสร้างความไว้วางใจระหว่างผู้ศึกษากับผู้ให้ข้อมูล โดยทำห้ก่อนที่จะการทดสอบเครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งนี้การดำเนินการดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะพยายามให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ ให้ข้อมูลสำคัญอย่างตรงไปตรงมาให้มากที่สุด ดังนั้นผู้ศึกษาจึงมีการสร้างความไว้วางใจระหว่างผู้ศึกษาและผู้ให้ข้อมูล โดยได้พยายามสร้างความไว้วางใจและความสัมพันธ์ผ่านทางบุคลากรทางการศึกษา โดยดำเนินการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานทางการศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และอาศัยความสัมพันธ์ส่วนตัวที่สนิทสนมกันเนื่องจากผู้ศึกษาเป็นบุคคลในพื้นที่แม่ฮ่องสอน ดังนั้น การติดต่อประสานงานเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และหลักเกณฑ์ในการดำเนินการศึกษาให้ทราบ จึงมีความราบรื่นในการให้ความร่วมมือ นอกจากนี้การให้บุคลากรในหน่วยงานทางการศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นสื่อกลางระหว่างผู้ศึกษากับผู้ให้ข้อมูลเกิดความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ยอมรับผู้ศึกษาและยอมรับที่จะให้ข้อมูลสำคัญ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ด้วยวิธีการอุปนัย (Inductive method) ซึ่งเป็นวิธีการหลักในการประมวลผลข้อมูลศึกษาเชิงคุณภาพ และดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้ คือ

การตรวจสอบข้อมูล (Verification of Data)

ในช่วงที่ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลหลัก ได้แก่ การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-dept Interview) ผู้ศึกษาจะทำการเก็บข้อมูลเอง โดยทำการขออนุญาตบันทึกเทปในขณะที่สัมภาษณ์ และหลังจากการสัมภาษณ์เสร็จสิ้น ผู้ศึกษาจะทำการตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูลโดยการฟังเทปสนทนาอีกครั้ง แล้วบันทึกประเด็นที่ไม่สมบูรณ์เพื่อทำการปรับปรุงแก้ไข นอกจากนี้ผู้ศึกษาได้ตรวจสอบข้อมูลและความเพียงพอของข้อมูลที่เก็บรวบรวมกับอาจารย์ที่ปรึกษาก่อนที่จะทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การสังเคราะห์ข้อมูล (Data Synthesis)

ใช้วิธีการสังเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เชิงพรรณนาและตีความจากข้อมูลที่ได้จากการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม การสัมภาษณ์เจาะลึก การถอดเทปการให้คำสัมภาษณ์ และทำการเรียบเรียงด้วยการเขียนและบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ตามแนวคิดการสังเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ คือ การสังเคราะห์และตีความข้อมูล ทั้งด้านปัญหาการบริหารจัดการแบบบูรณาการในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามบริบทพื้นที่ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ปัจจัยสำคัญของการบริหารจัดการแบบบูรณาการในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามบริบทพื้นที่ในจังหวัดแม่ฮ่องสอนให้ประสบความสำเร็จ และรูปแบบการบริหารจัดการแบบบูรณาการในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามบริบทพื้นที่ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ครอบคลุมจำนวน 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการมีส่วนร่วมของทีมงาน 2) ด้านการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

3) ด้านการพัฒนาบุคลากร 4) ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี และ 5) ด้านการวางแผนกลยุทธ์ สำหรับผล
การศึกษา ผู้ศึกษาได้นำเสนอสรุปเป็นภาพรวมทั้งหมด โดยวิธีการพรรณนาเป็นความเรียง สำหรับรูปแบบ
การบริหารจัดการแบบบูรณาการในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามบริบทพื้นที่ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน
นั้น นำมาเชื่อมโยงกัน พร้อมมีแผนภาพแสดงประกอบ